

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG.411.002.06.2022

bryg. Krzysztof Piasecki
Komendant Powiatowy
Państwowej Straży Pożarnej
we Wschowie

Komenda Powiatowa
Państwowej Straży Pożarnej
we Wschowie
ul. Kazimierza Wielkiego 6
67-400 Wschowa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

*I/22/002 - Nadzór Państwowej Straży Pożarnej nad zapewnieniem ochrony przeciwpożarowej
w województwie lubuskim*

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej we Wschowie, ul. Kazimierza Wielkiego 6 , 67-400 Wschowa (dalej: <i>KP PSP</i> lub <i>Komenda</i>).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Bryg. Krzysztof Piasecki, Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej we Wschowie (dalej: <i>Komendant</i>), od 8 maja 2019 r. W okresie od 4 czerwca 2016 r. do 7 maja 2019 r. obowiązki Komendanta pełnił st. bryg. Tomasz Sosnowski.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Przygotowanie organizacyjnie i kadrowe do wykonywania zadań dotyczących nadzoru nad realizacją obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej.2. Planowanie i realizacja czynności kontrolno-rozpoznawczych.3. Egzekwowanie realizacji obowiązków dotyczących zapewnienia ochrony przeciwpożarowej.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do 24 maja 2022 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, mających związek z kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o <i>Najwyższej Izbie Kontroli</i> ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze
Kontroler	Katarzyna Smereczyńska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/36/2022 z 16.03.2022 r.

(akta kontroli str. 1-4)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o *NIK*.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Komendant na ogół prawidłowo wywiązywał się z zadań związanych ze sprawowaniem nadzoru nad zapewnieniem ochrony przeciwpożarowej na terenie powiatu wschowskiego (dalej: *powiat*).

Przygotowanie finansowe pozwalało na prawidłową realizację zadań, jednak zatrudnienie jednego pracownika odpowiedzialnego za czynności kontrolno-rozpoznawcze mogło nie sprzyjać rzetelnej realizacji zadań. Pracownik nadzorujący realizację obowiązków przeciwpożarowych był prawidłowo przygotowany oraz ustawicznie doskonalił swoje teoretyczne i praktyczne umiejętności.

W opracowanych przez *Komendę* rocznych harmonogramach czynności kontrolno-rozpoznawczych ujmowano wszystkie, poza jednym wyjątkiem, zagrożenia pożarowe wynikające z analizy zagrożeń obszaru powiatu oraz wytycznych. *Komendant* zgodnie z przepisami zatwierdzał roczne plany czynności kontrolno-rozpoznawczych.

Oprócz ujętych w planach czynności przeprowadzano kontrole pozaplanowe oraz prowadzono inne działania związane z zapewnieniem nadzoru nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych.

Rzetelnie prowadzono postępowania administracyjne oraz wydawano decyzje nakazujące zobowiązanym wykonanie odpowiednich działań zmierzających do poprawy zabezpieczenia przeciwpożarowego. W przypadku trzech obiektów, pomimo upływu terminu, nie podjęto działań skutecznego wyegzekwowania obowiązków wskazanych w decyzjach administracyjnych.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przygotowanie organizacyjnie i kadrowe do wykonywania zadań dotyczących nadzoru nad realizacją obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej

Opis stanu faktycznego

1.1. W kontrolowanym okresie zadania z zakresu nadzoru nad ochroną przeciwpożarową, zgodnie z obowiązującym w Komendzie Regulaminem Organizacyjnym⁴, powierzono wydziałowi operacyjno, kontrolno-rozpoznawczemu, podlegającemu bezpośrednio pod nadzór Zastępcy Komendanta Powiatowego⁵. Do zadań ww. wydziału należało m.in.: analizowanie stanu bezpieczeństwa operacyjnego na obszarze powiatu, rozpoznawanie zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń poprzez przeprowadzanie czynności kontrolno-rozpoznawczych, inicjowanie i koordynowanie działań zmierzających do poprawy stanu ochrony ppoż na terenie powiatu, opracowanie i aktualizacja katalogu i mapy zagrożeń pożarowych, opracowanie projektów decyzji i postanowień w zakresie poprawy stanu bezpieczeństwa, analizowanie przyczyn pożarów zaistniałych na terenie powiatu, w tym nieprawidłowości, które przyczyniły się do ich powstania oraz rozprzestrzeniania się, organizowanie i prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie upowszechniania i przestrzegania przepisów ppoż., opracowanie zestawień obejmujących wyniki kontroli przestrzegania przepisów przeciwpożarowych.

(akta kontroli str. 8-24)

Zadania dotyczące spraw kontrolno-rozpoznawczych realizował jeden pracownik⁶ zatrudniony na stanowisku starszego specjalisty w ww. wydziale (dalej: *starszy specjalista*). Aktualny zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności pracownika zawierał szczegółowo określone obowiązki związane z nadzorem.

(akta kontroli str. 25-28)

Starszy specjalista wyjaśnił, że (...) duża ilość prowadzonych spraw (powierzonych obowiązków), tj. dodatkowo prowadzenie spraw BHP w jednostce, realizacja szeroko rozumianej Prewencji Społecznej (...), pochłania znacząco dużo czasu, zwłaszcza, że wszystkie zadania wykonywałem jednoosobowo.

(akta kontroli str. 31-32)

Komendant wyjaśnił, że: (...) powierzenie pracownikowi wykonującemu czynności kontrolno-rozpoznawcze dużej liczby zadań wynikało przede wszystkim ze specyfiki organizacyjnej Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej we Wschowie, w której większość stanowisk jest jednoosobowa. (...) Dodatkowo pełnił również służbę w systemie zmianowym Stanowiska Kierowania Komendanta Powiatowego, w celu zapewnienia ciągłości służby w związku z absencjami dyżurnych.

W zakresie ograniczeń i utrudnień, natomiast wskazał, że (...) *największym utrudnieniem były i są braki kadrowe. Dochodziło do sytuacji, w przypadku stanowisk*

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ Wprowadzony Decyzją nr 84/2017 Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej we Wschowie z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Komendy Powiatowej PSP we Wschowie.

⁵ Zgodnie z § 8 Regulaminu w zakresie spraw operacyjnych.

⁶ Z wyjątkiem spraw określonych w § 7 Metodyki prowadzenia czynności kontrolno-rozpoznawczych.

jednoosobowych, że w czasie nieobecności funkcjonariusza spowodowanej zwolnieniem lekarskim, kwarantanną, izolacją domową, urlopami wypoczynkowymi i dodatkowymi czy skierowaniem do szkoły, realizacja zadań była ograniczona do niezbędnego minimum.

(akta kontroli str. 29-30, 33)

Pracownik realizujący zadania z zakresu objętego kontrolą spełniał wymagania określone w § 11 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 października 2005 r. w sprawie czynności kontrolno-rozpoznawczych przeprowadzanych przez Państwową Straż Pożarną⁷ (dalej: rozporządzenie w sprawie czynności), tj. posiadał wymagane wyższe wykształcenie oraz 22 lata służby. Ustawicznie aktualizował posiadaną wiedzę, biorąc udział w licznych szkoleniach i ćwiczeniach.

(akta kontroli str. 35-45)

1.2. W kontrolowanym okresie, poza środkami łączności, sprzętem ratowniczym, w dyspozycji Komendy pozostawały środki transportu (samochody ciężkie, średnie, lekkie samochody rozpoznawczo-ratownicze, samochody operacyjne).

W latach 2019 – 2022 (do 31 marca) Komenda wydatkowała w działach 752 (*Obrona narodowa*) i 754 (*Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa*) łącznie następujące środki: 2019 r. – 4.430,5 tys. zł, 2020 r. – 5.390,2 tys. zł; 2021 r. – 5.274,6 tys zł i 2022 r. (do 31 marca) – 1.628,4 tys zł.

Komendant wyjaśnił, że (...) sprzęt i środki finansowe, jakimi dysponowała Komenda były wystarczające do realizacji niezbędnych zadań nałożonych na Państwową Straż Pożarną. Jednak w związku z utrzymaniem odpowiedniego poziomu zabezpieczenia przeciwpożarowego, niezbędne było pozyskanie nowszego sprzętu spełniającego bieżące standardy i wymogi.

(akta kontroli str. 29, 49-76)

1.3. Na podstawie pisma Lubuskiego Komendanta Wojewódzkiego⁸, w KP PSP wprowadzone zostały ograniczenia m.in. w realizacji czynności kontrolno-rozpoznawczych oraz innych działań w tym obszarze, związanych z kontaktem bezpośrednim z osobami spoza jednostek organizacyjnych PSP, co znacznie ograniczyło możliwość realizacji zadań w zakresie nadzoru nad ochroną przeciwpożarową.

W związku z pandemią Covid-19 w Komendzie zostały opracowane i wdrożone wytyczne związane z działaniami prewencyjno-ochronnymi, których celem było zapobieganie rozprzestrzeniania się zakażeń SARS-CoV-2. Odstąpiono także od prowadzenia zajęć edukacyjnych i profilaktyki społecznej, ograniczono do niezbędnego minimum wizyty osób postronnych w budynkach Komendy, organizację narad, konferencji oraz szkoleń.

(akta kontroli str. 30, 77-96)

1.4. W latach 2019-2022 (do 31 marca) w Komendzie zaewidencjonowano łącznie 515 pożarów, z tego 153 w 2019 r., 164 w 2020 r., 150 w 2021 r. oraz 48 w 2022 r.

Spośród wszystkich pożarów zaewidencjonowanych w ww. okresie największą liczbę stanowiły małe pożary (94,1%), następnie średnie (4,7%), duże (0,8%). Pożary bardzo duże stanowiły jedynie 0,4%.

⁷ Dz. U. Nr 225, poz. 1934.

⁸ znak: WZ.0754.9.2020.LF z dnia 10 marca 2020 r.

Najwięcej pożarów odnotowano w obiektach mieszkalnych – 28,4%, w obiektach produkcyjno-magazynowych 28,1%, w innych obiektach (śmietniki) – 19,5%, na łąkach i nieużytkach rolnych – 10,1%, w lasach – 8,5%.

(akta kontroli str. 97-104)

Łączne straty spowodowane pożarami oraz wartość uratowanego mienia, w kontrolowanym okresie, kształtowały się w następujący sposób:

- 2019 r. – 2.924,5 tys. zł, 20.194 tys. zł,
- 2020 r. – 3.378,8 tys. zł, 27.189 tys. zł,
- 2021 r. – 8.364,9 tys. zł, 21.096 tys. zł,
- 2022 r. (I kwartał) – 290 tys. zł, 11.811 tys. zł.

Do głównych przypuszczalnych przyczyn powstania pożarów należały m.in.: nieprawidłowa eksploatacja urządzeń ogrzewanych na paliwo stałe, podpalenia umyślne, nieostrożność osób dorosłych przy posługiwaniu się ogniem otwartym.

(akta kontroli str. 5,105-109,116,168)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Komenda posiadała niezbędny sprzęt oraz środki finansowe pozwalające na sprawowanie nadzoru nad realizacją obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej. Czynności kontrolno-rozpoznawcze prowadzone były przez pracownika posiadającego odpowiednie kwalifikacje, który doskonalił swoje umiejętności praktyczne i teoretyczne. Jednak powierzenie pracownikowi zbyt dużej liczby zadań mogło wpływać na rzetelność ich realizacji.

OBSZAR

2. Planowanie i realizacja czynności kontrolno-rozpoznawczych

Opis stanu
faktycznego

2.1. Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia *w sprawie czynności*, Komendant zatwierdzał roczne plany czynności kontrolno-rozpoznawczych, do końca roku poprzedzającego rok objęty planem. Plany sporządzane były na podstawie analizy stanu bezpieczeństwa powiatu w zakresie ochrony przeciwpożarowej, wykazu zakładów produkcyjno-magazynowych⁹.

(akta kontroli str. 218,228,233,241,246-317)

2.2. Plany czynności kontrolno-rozpoznawczych sporządzane były zgodnie z wzorem stanowiącym załącznik nr 6 do *Metodyki prowadzenia czynności kontrolno-rozpoznawczych*¹⁰ (dalej: *Metodyka*). Sporządzano je w sposób prawidłowy (§ 2 ust. 1 rozporządzenia *w sprawie czynności*), uwzględniając wytyczne Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej, obejmując grupy obiektów, w których odnotowano istotną liczbę lub wielkość pożarów oraz uwzględniając specyfikę powiatu w odniesieniu do zagrożeń i ryzyk pożarowych (poza jednym wyjątkiem przedstawionym w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 214-220,228-230,233-237,241-244,246-317)

2.3. W planach czynności kontrolno-rozpoznawczych przewidziano następującą liczbę podmiotów kontrolowanych:

- 2019 r. – 26,
- 2020 r. – 24,

⁹ Na terenie powiatu, stosownie do opracowanych analiz, nie występowały zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

¹⁰ Zatwierdzonej 19.01.2017 r. przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

- 2021 r. – 34,
- 2022 r. – 25.

W planie czynności kontrolno-rozpoznawczych na 2019 r. zaplanowano czynności w:

- 12 obiektach użyteczności publicznych (46,2% ogółu ujętych w planie),
- trzech produkcyjno-magazynowych (11,5%),
- dwóch stacjach paliw (7,7%),
- czterech sieciach wodociągowych-hydranty (15,4%),
- jednym budynku mieszkalnym wielorodzinnym (3,8%),
- czterech nadleśnictwach zarządzanych przez Lasy Państwowe (15,4%).

(akta kontroli str. 5, 218-220,228-230,233-237,241-244)

2.4. Spośród zaplanowanych na 2019 r. 26 czynności kontrolno-rozpoznawczych zrealizowanych zostało 19. KP PSP nie przeprowadziła siedmiu czynności kontrolno-rozpoznawczych wynikających z rocznego planu czynności na 2019 r., o którym mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia w sprawie czynności, co stanowiło ogółem 26,9% planu (co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 218-227)

W 2019 r. poza planem zrealizowano 30 czynności kontrolno-rozpoznawczych: m.in. w 16 obiektach użyteczności publicznej i w dziewięciu obiektach produkcyjno-magazynowych (instalacje technologiczne, place składowe, a pięć w innych obiektach) oraz dokonano 14 odbiorów obiektów.

Czynności kontrolno-rozpoznawcze nieobjęte planem realizowano w ramach bieżącej działalności, tj. zawiadomień o zakończeniu inwestycji, wniosków o wydanie opinii w zakresie spełnienia wymogów w obszarze ochrony przeciwpożarowej, kontroli zleconych przez inne organy oraz kontroli sprawdzających wykonanie zaleceń.

(akta kontroli str. 231-232,356-366)

Ogółem w całym 2019 roku w 63 kontrolach skontrolowano 132 obiekty.

(akta kontroli str. 357)

2.5. Stosownie do rozporządzenia w sprawie czynności, czynności kontrolno-rozpoznawcze¹¹:

- były przeprowadzane przez strażaka posiadającego odpowiednie kwalifikacje zgodne z § 11 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia, na podstawie upoważnienia wydanego przez *Komendanta* (§ 12 ust. 1 pkt 3 ww. rozporządzenia),
- służyły do ustalenia stanu faktycznego (§ 9 ust. 1 ww. rozporządzenia),
- protokoły z czynności kontrolno-rozpoznawczych były sporządzane niezwłocznie, w sposób uporządkowany i przejrzysty, a także zawierały wymagane elementy, o których mowa w § 10 ust. 2 rozporządzenia w sprawie czynności oraz były zgodne ze wzorami określonymi w *Metodyce*.

(akta kontroli str. 41-48,225-227,291-415)

2.6. W wyniku przeprowadzonych, planowych i pozaplanowych, czynności kontrolno-rozpoznawczych w 2019 r. KP PSP stwierdziła ogółem 67 nieprawidłowości. W latach 2020-2022 (do 31 marca) nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości, ponieważ jedynie wydawano opinie dotyczące imprez masowych, wypoczynku dzieci i młodzieży oraz postanowienia w związku z dopuszczeniem miejsc składowania odpadów.

W 2019 r. we wszystkich grupach obiektów najwięcej nieprawidłowości dotyczyło m.in.: stanu instalacji użytkowych, urządzeń i instalacji przeciwpożarowych, braku oświetlenia awaryjnego, braku instrukcji bezpieczeństwa przeciwpożarowego, stanu

¹¹ Badaniem objęto zaplanowane na 2019 r. czynności kontrolno-rozpoznawcze.

instalacji wodociagowych przeciwpozarowych, gašnic, zaopatrzenia w wodę, zapoznania pracowników z przepisami przeciwpozarowymi.

(akta kontroli str. 120-121)

2.7. W wyniku czynności kontrolno-rozpoznawczych, nakazywano wyeliminowanie takich nieprawidłowości jak m.in.:

- brak oznakowania przeciwpozarowego wyłącznika prądu,
- braki w oznakowaniu pawilonu stacji paliw płynnych znakami bezpieczeństwa,
- brak aktualnego protokołu z czyszczenia przewodów kominowych i wentylacyjnych w budynku pawilonu stacji paliw,
- brak odpowiedniej ilości gašnic na wyposaŹeniu stacji paliw płynnych,
- brak protokołu z przeglądu i konserwacji (badanie wydajności i ciśnienia) dla hydrantu zewnętrznego DN 80 zlokalizowanego 40,0 m od pawilonu stacji paliw płynnych,
- magazynowanie materiałów palnych w piwnicy, części wspólnej korytarza,
- brak instrukcji przeciwpozarowych dla obiektów sakralnych,
- brak aktualnego protokołu z pomiarów ošwietlenia awaryjnego,
- brak gašnic do gaszenia poŹarów grupy F,
- brak odpowiedniej ilości gašnic.

(akta kontroli str. 397-415)

2.8. Wyniki kontroli przestrzegania przepisów przeciwpozarowych przedstawiano w postaci zestawień, zgodnie z § 13 ust. 2 rozporządzenia w sprawie czynności oraz terminowo przekazywano (§ 14 ust. 1) do Komendy Wojewódzkiej Państwowej StraŹy PoŹarnej w Gorzowie Wielkopolskim. Badaniem objęto rzetelność przekazanego sprawozdania z czynności kontrolno-rozpoznawczych za II półrocze 2019 r. Sprawozdanie było spójne z wynikami przeprowadzonych czynności.

(akta kontroli str. 358-366)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyŹej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Sporządzony na 2019 r. plan czynności kontrolno-rozpoznawczych, o którym mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia w sprawie czynności nie w pełni uwzględniał wytyczne¹² Komendanta Głównego Państwowej StraŹy PoŹarnej, gdyż nie obejmował lasów znajdujących się poza zarządem Państwowego Gospodarstwa Lešnego Lasy Państwowe.

(akta kontroli str. 214-220,354-355)

Komendant wyjaśnił, Źe: (...) nie zaplanowano czynności kontrolno-rozpoznawczych na obszarach lešnych będących poza zarządem Państwowego Gospodarstwa Lešnego Lasy Państwowe ze względu na duŹe obciąŹenie innymi zadaniami. Biorąc pod uwagę aktualną analizę ryzyka, rozważamy moŹliwość ujęcia obiektów w planach czynności kontrolno-rozpoznawczych.

Starszy specjalista wyjaśnił: W harmonogramie rocznym na 2019 rok nie zaplanowano czynności kontrolno-rozpoznawczych na obszarach lešnych będących poza zarządem Państwowego Gospodarstwa Lešnego Lasy Państwowe ze względu na duŹe obciąŹenie innymi zadaniami. W ramach kontroli poszczególnych Nadlešnictw w 2019 roku sprawdzano również tereny lešne prywatne w wyznaczonych lešnictwach, które graniczyły z oddziałami Lasów Państwowych.

¹² W związku z obowiązkiem sporządzenia przez komendantów powiatowych (...) rocznych planów czynności kontrolno-rozpoznawczych na rok 2019 (...) polecam, aby w planach tych uwzględnić również kontrole następujących obiektów (...) lasów, znajdujących się również w zarządzie innych podmiotów niŹ Państwowe Gospodarstwo Lešne Lasy Państwowe.

(akta kontroli str. 34,351)

W roku 2018, zgodnie z pismem nr BZ-I-0754/22-1/18 z 16.08.2018 r. Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, dotyczącym przeprowadzenia kontroli w lasach znajdujących się w zarządzie innych podmiotów niż Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, przeprowadzona została kontrola największego arealu leśnego należącego do gminy Wschowa – Parku Wolsztyńskiego (obszar leśny za miastem Wschowa), graniczącego z działkami ogrodowymi – około 21 ha. W czasie kontroli stwierdzono nieprawidłowości, które zostały usunięte przed wszczęciem postępowania administracyjnego.

(akta kontroli str. 319-330)

2. KP PSP nie zrealizowała w 2019 r. siedmiu z 26 zaplanowanych na 2019 r. czynności kontrolno-rozpoznawczych wynikających z rocznego planu (o którym mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia w sprawie czynności).

(akta kontroli str. 218-227)

Komendant wyjaśnił, że (...) niezrealizowanie planu spowodowane było przeprowadzeniem czynności kontrolno-rozpoznawczych zleconych przez inne organy¹³, (...) a jedna kontrola nie została zrealizowana ze względu na zamknięcie i rozbudowę obiektu¹⁴.

Starszy specjalista dodał, że (...) w 2019 r. przeprowadzono 63 kontrole, w których skontrolowano 132 obiekty (co dało 169,2% pracochłonności przy założeniu przeprowadzenia 60 kontroli w roku przypadających na jedną osobę).

(akta kontroli str. 33-34,353)

OCENA CZĄSTKOWA

Opracowane roczne plany czynności kontrolno-rozpoznawczych uwzględniały, poza jednym przypadkiem, wytyczne oraz zagrożenia pożarowe ujęte w analizie zagrożeń powiatu wschowskiego. Komendant zgodnie z wymogami zatwierdzał plany, a ich realizacja, poza wyjątkami, następowała prawidłowo. Oprócz czynności kontrolno-rozpoznawczych ujętych w rocznych harmonogramach, podejmowano kontrole pozaplanowe oraz inne działania związane z nadzorem nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych.

OBSZAR

3. Egzekwowanie realizacji obowiązków dotyczących zapewnienia ochrony przeciwpożarowej

Opis stanu faktycznego

3.1. KP PSP w toku czynności kontrolno-rozpoznawczych, objętych planem na 2019 r., stwierdziła 31 nieprawidłowości. W wyniku monitorowania realizacji obowiązków po przeprowadzeniu ww. czynności stwierdzono, że dziewięć (29% ogółu) zostało usuniętych (do dnia 19 maja 2022 r.) przez zobowiązanych.

(akta kontroli str. 391-415)

3.2. Analiza czynności kontrolno-rozpoznawczych przeprowadzonych w latach 2019-2022¹⁵, oraz związanych z nimi 13 decyzji administracyjnych, nakazujących wykonanie obowiązków dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego (art. 26

¹³ Przeprowadzono dziewięć kontroli na zlecenie WIOŚ, 11 kontroli dotyczących wydania opinii dot. wypoczynku dzieci i młodzieży w okresie letnim, dwie kontrole dotyczące zabytków na zlecenie LWKZ, 14 odbiorów zgodnie z prawem budowlanym, jedną kontrolę na zlecenie NIK i jedną na zlecenie LUW.

¹⁴ Pozycja nr 8 planu.

¹⁵ Do dnia 31 marca 2022 r.

ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej¹⁶) wykazała, że postępowania administracyjne prowadzone były przez Komendę każdorazowo, gdy obowiązek nie został wykonany, zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹⁷ (dalej: *Kpa*) oraz *Zasadach prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach związanych z nadzorem nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych*¹⁸. Od wydawanych przez Komendanta decyzji administracyjnych zobowiązani nie wnosili odwołań.

(akta kontroli str. 416-461)

3.3. W 2019 r. w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami z zakresu ochrony przeciwpożarowej na podstawie art. 82 § 2 pkt 3 i 7 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń¹⁹ nałożono jeden mandat karny za:

- brak aktualnego protokołu z czyszczenia przewodów kominowych i wentylacyjnych w budynku pawilonu stacji paliw płynnych,
- brak odpowiedniej ilości gaśnic na wyposażeniu stacji paliw (nieprawidłowość została usunięta w trakcie kontroli).

(akta kontroli str. 386-390, 462-465)

3.4. Analiza stopnia wykonania przez zobowiązanych nakazów usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych podczas zaplanowanych w harmonogramie na 2019 r. czynności kontrolno-rozpoznawczych wykazała, że dziewięć z 31²⁰ nieprawidłowości zostało usuniętych do dnia 19.05.2022 r., z czego:

- cztery nieprawidłowości usunięto przed wszczęciem postępowania administracyjnego,
- przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, potwierdzającą wykonanie pięciu nieprawidłowości²¹.

W przypadku trzech podmiotów objętych planem czynności kontrolno-rozpoznawczych na 2019 r., mimo braku informacji o sposobie realizacji zobowiązań wynikających z decyzji, *Komenda* nie podejmowała dalszych działań zmierzających do wyegzekwowania obowiązków przeciwpożarowych, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 416-461)

3.5. W latach 2019-2022²² *Komenda* nie prowadziła postępowań egzekucyjnych.

(akta kontroli str. 5)

3.6. *KP PSP* prowadziła również działania w celu zwiększenia skuteczności nadzoru nad zapewnieniem ochrony przeciwpożarowej, w szczególności w 2019 r. przeprowadzono łącznie 25 przedsięwzięć w ramach działań prewencji społecznej (przeprowadzono cztery spotkania w ramach kampanii „Stop pożarom kominów”, trzy z zakresu pierwszej pomocy, jedno pn. „Czujka na straży Twojego bezpieczeństwa” oraz 17 pn. „Kalendarze”). Ogółem w akcjach prewencji-społecznych uczestniczyły 502 osoby, w tym 392 dzieci.

(akta kontroli str. 466-469)

3.7. W kontrolowanym okresie do *Komendy* nie wpływały skargi i wnioski, o których mowa w Dziale VIII *Kpa* oraz *rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków*²³.

¹⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 1940, ze zm.

¹⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 735, ze zm.

¹⁸ Zatwierdzone przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej w dniu 18 grudnia 2017 r.

¹⁹ Dz. U. 2021 poz. 2008, ze zm.

²⁰ W tym 20 nieprawidłowości zostało stwierdzonych podczas dwóch kontroli w obiektach sakralnych.

²¹ Znak sprawy nr PZ.5580.20.2019 z 13 marca 2020 r.

²² Do dnia zakończenia kontroli NIK, tj. 24 maja 2022 r.

²³ Dz. U. Nr 5, poz. 46.

(akta kontroli str. 470-473)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W przypadku trzech podmiotów objętych planem czynności kontrolno-rozpoznawczych na 2019 r., mimo braku informacji o sposobie realizacji zobowiązań wynikających z decyzji, *Komenda* nie podejmowała dalszych działań zmierzających do wyegzekwowania obowiązków przeciwpożarowych. Dotyczyło to następujących nakazów:

- w przypadku dwóch obiektów sakralnych nakazano²⁴ opracowanie i wdrożenie instrukcji bezpieczeństwa pożarowego z terminem wykonania do 28.02.2019 r. oraz wyposażenie obiektów w instalacje hydrantowe 25, wyznaczając termin ich wykonania na 31.12.2019 r.,
- w celu minimalizacji ryzyka powstania pożaru nakazano²⁵ usunięcie zanieczyszczeń z przewodów dymowych, spalinowych i wentylacyjnych w budynku stacji paliw płynnych oraz przeprowadzenie przeglądu technicznego hydrantów zewnętrznych DN 80, zlokalizowanych przy zakładzie, z uwzględnieniem badania wydajności i ciśnienia, co miało potwierdzić sprawność techniczną i niezawodność działania urządzenia przeciwpożarowego (termin wykonania obowiązków: 30.11.2019 r.).

(akta kontroli str. 416-429)

Odnosnie powyższego *Komendant* wyjaśnił, że (...) *Komenda planuje przeprowadzenie sprawdzających czynności kontrolno-rozpoznawczych w trzech powyższych obiektach.*

Starszy specjalista, realizujący zadania z zakresu objętego kontrolą dodał, że w przypadku dwóch kościołów kontrole sprawdzające zostały zaplanowane na 2020 r., jednak w związku z pandemią Covid-19 odstąpiono od realizacji czynności kontrolnych.

(akta kontroli str. 34,351-352)

OCENA CZĄSTKOWA

W *Komendzie* prawidłowo prowadzono postępowania administracyjne oraz wydawano decyzje nakazujące zobowiązanym usunięcie stwierdzonych w toku przeprowadzonych czynności kontrolno-rozpoznawczych nieprawidłowości związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym. W przypadku trzech obiektów, pomimo upływu terminu, *Komenda* nie podjęła działań w celu skutecznego wyegzekwowania obowiązków wskazanych w wydanych decyzjach administracyjnych.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o *NIK*, przedstawia następujące wnioski:

1. Uwzględnianie w rocznych planach czynności kontrolno-rozpoznawczych wszystkich obiektów wskazanych w wytycznych.
2. Pełną realizację planów czynności kontrolno-rozpoznawczych zatwierdzonych na dany rok.
3. Skuteczne egzekwowanie od zobowiązanych wypełniania obowiązków przeciwpożarowych wynikających z wydanych decyzji administracyjnych.

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

²⁴ Decyzja nr 2/2029 i nr 3/2019 z dnia 17 stycznia 2019 r.

²⁵ Decyzja nr 87/2019 z dnia 7 października 2019 r.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o *NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o *NIK*, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o *NIK* należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, 27 maja 2022 r.

Kontroler
Katarzyna Smereczyńska
specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze
p.o. Dyrektor
Andrzej Aleksandrowicz

.....
podpis

.....
podpis